

VIEŠO SUPAŽINDINIMO SU VILNIAUS REGIONO ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO 2021-2027 METŲ PLANO PROJEKTU IR PLANO STRATEGINIO PASEKMIŲ APLINKAI VERTINIMO ATASKAITA

PROTOKOLAS

2023 m. sausio 5 d.
Vilnius

Susirinkimas įvyko 2023 m. sausio 5 d.
Susirinkimo pradžia 17.30 val.

Susirinkimo pirmininkas – Gintas Umbrasas, UAB „EKONOMINĖS KONSULTACIJOS IR TYRIMAI“ ekonomikos konsultantas.

Susirinkimo sekretorė – Emilija Galeckaitė, UAB „Nomine Consult“ aplinkosaugos konsultantė.

Susirinkimo dalyvių sąrašas pridedamas.

Darbotvarkė:

1. Dėl supažindimo su Vilniaus regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų plano projektu.

2. Dėl supažindimo su Vilniaus regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų plano strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaita.

1. Supažindimas su Vilniaus regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų plano projektu.

Gintas Umbrasas apibūdino Vilniaus regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų plano tikslus ir supažindino susirinkusiuosius su plano projektu.

Gintas Umbrasas informavo, kad iki viešo susirinkimo pradžios buvo gautas vienas pasiūlymas dėl plano projekto.

Gintas Umbrasas pažymėjo, kad rengiant plano projektą pirmiausia buvo atlikta visuomenės (Vilniaus regiono gyventojų) apklausa, siekiant išsiaiškinti gyventojų nuomonę apie problemas ir iššūkius, su kuriais susiduria gyventojai tvarkant atliekas, bei sulaukti pasiūlymų dėl atliekų prevencijos ir tvarkymo sistemos tobulinimo. Gyventojų dažniausiai išsakė siūlymus dėl atliekų surinkimo sistemos tobulinimo, skundėsi dėl ne laiku išvežamų atliekos, perpildytų konteinerių. Su ekspertais išanalizavus esamą situaciją, įvertinus gyventojų pasiūlymus ir nusiskundimus, ir suformulavus preliminarinius pasiūlymus, jie buvo išdiskutuoti susitikimuose su UAB „VAATC“ ir savivaldybių administracijomis.

Per pastaruosius 4-5 metus nėra ryškaus mišrių komunalinių atliekų kiekio augimo. Jeigu ir stebimas nedidelis iki 50 tūkst. atliekų kiekio augimas, jį sąlygoja ne naujai susidariusios atliekos, o atliekos, kurios yra surinktos nuo konteinerių aikštelių, pamiškių ir pan. kaip bešeimininkės atliekos.

Pagal antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių, surinkimo morfologinę analizę, popierinių ir kartoninių pakuočių atskirai surenkama 5 tūkst. t, o likusi dalis – 35 tūkst. t – popierinių ir kartoninių pakuočių paliekama mišrių komunalinių atliekų konteineriuose. Kitų atliekų – PET, kombinuotų, metalų, stiklo pakuočių atliekų dalis, liekanti mišrių komunalinių atliekų sraute, dar „įspūdingesnė“. Taigi, 4/5 pakuočių atliekų yra paliekamos mišrių komunalinių atliekų sraute, nors, atrodytų, kad sąlygos rūšiuoti atliekas yra – savivaldybių teritorijose rūšiavimo konteineriai stovi.

██████████ pakomentavo, kad atliekų rūšiavimo konteineriai stovi miestuose, tačiau kai kuriuose regionuose kaimiškose teritorijose tokių konteinerių trūksta.

Gintas Umbrasas atsakė, kad atliekų konteinerių pastatymo vietas parenka savivaldybių administracijos, regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo planas konkrečių konteinerių stovėjimo vietų nenustato.

Gintas Umbrasas pažymėjo, kad Valstybinis atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų planas įpareigoja 2027 metais sąvartyne šalinamų atliekų dalį sumažinti iki 8 proc., padidinti atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų dalį iki 80 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio, todėl turi būti gerinamas išrūšiuotų atliekų surinkimas: atliekų konteineriai turi būti pastatomi ten, kur jų trūksta, ir turi būti pakankamas atliekų konteinerių ištuštinimo dažnumas.

██████████ pakomentavo, kad nesuprantama yra tai, kad savivaldybės vis dar finansuoja pakuočių atliekų konteinerių įsigijimą, nors tą turėtų daryti gamintojų ir importuotojų organizacijos.

Tomas Vaitkevičius pakomentavo, kad į rūšiavimo konteinerius patenka ne tik pakuočių atliekos, bet ir mišrios komunalinės atliekos.

Tomas Vaitkevičius atsakė, kad savivaldybių prisidėjimą prie pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo sistemos infrastruktūros įrengimo nuo 2024 metų numatė Pakuočių atliekų, susidarančių komunalinių atliekų sraute, rūšiuojamojo surinkimo ir vežimo paslaugos teikimo būtinųjų reikalavimų ir pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo ir finansavimo sutarties būtiniosios sąlygos, tačiau šį reikalavimą Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas pripažino prieštaraujančiu konstituciniam teisinės valstybės principui. Kai kurios savivaldybės prisidėjimą prie atliekų rūšiavimo konteinerių įsigijimo laiko savaime suprantamu dalyku.

██████████ pakomentavo, kad tokia pačia logika gamintojų ir importuotojų organizacijos turėtų prisidėti prie mišrių komunalinių atliekų infrastruktūros, nes į juos patenka dalis pakuočių atliekų.

Tomas Vaitkevičius atsakė, kad pagal dabartinį teisinį reglamentavimą gamintojų ir importuotojų organizacijos neturi finansuoti pakuočių atliekų, patenkančių į mišrių komunalinių atliekų srautą, sutvarkymo.

Gintas Umbrasas informavo, kad Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų plane nustatyta, kad gyvenvietėse virš 2000 gyventojų nuo 2024 metų bus privaloma atskirti maisto atliekas. Tam, kad būtų kur dėti atskirtą maisto atliekų srautą, Vilniaus regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų plano sprendiniuose yra siūloma Mechaninio biologinio apdorojimo įrenginiuose tvarkyti maisto (virtuvės) ir žaliąsias atliekas, panaudojant esamos MBA įrenginių infrastruktūros 4 biologinio džiovinimo tunelius. Šie tuneliai būtų rekonstruoti, įrengti „sausam“ anaerobiniam apdorojimui būtini įrenginiai.

██████████ pakomentavo, kad regioninio plano projekte yra gyventojų švietimo priemonės, tačiau nėra numatyta priemonių savivaldybėms skatinti rūšiavimą, tikrinti rūšiavimo kokybę, taikyti sankcijas – jei šios priemonės būtų plane, tai galėtų paskatinti savivaldybių atstovus apie jas susimąstyti.

Gintas Umbrasas atsakė, kad negali būti ribojamas savivaldos savarankiškumas. Paminėtos priemonės yra savivaldos savarankiškoji funkcija. Jos neturi būti įtrauktos į regioninį planą, tačiau galėtų būti įtrauktos į savivaldybių tarybų tvirtinamas taisykles (kontrolės, rūšiavimo skatinimo mechanizmai, lengvatos).

Tomas Vaitkevičius pakomentavo, kad visas atliekų turėtojams taikomas lengvatas savivaldybės turi dengti savivaldybės biudžeto lėšomis, jos negali būti finansuojamos vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir sutvarkymą lėšomis.

██████████ paklausė, ar yra prasminga daryti žymėjimą pagal daniškąją sistemą, nes Lietuvoje parduotuvėse reikėtų ilgai ieškoti produktų, kurių pakuotės tokį žymėjimą turi.

Tomas Vaitkevičius pakomentavo, kad unifikotų ženklų sistema jau pradėta naudoti didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse. Konteinerių žymėjimas šia ženklų sistema bus ir paskatinimas prekybininkams atitinkamai pažymėti savo gaminamų produktų pakuotes. Ateityje Europos Komisija turėtų patvirtinti atliekų ženklavimo direktyvą, tada ši ženklavimo sistema bus pradėta plačiau naudoti.

Susirinkimo metu buvo aptartas iki viešo supažindinimo pradžios gautas pasiūlymas ir kaip į jį bus atsižvelgta plano projekte.

2. Supažindimas su Vilniaus regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų plano strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaita.

Emilija Galeckaitė supažindino susirinkusiuosius su Vilniaus regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų plano strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaita.

Prie protokolo pridamas informavimo priemonių, kuriose paskelbtas pranešimas visuomenei apie parengtą susipažinimui Vilniaus regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų plano projektą ir SPAV ataskaitą, sąrašas ir skelbimų kopijos.

Susirinkimo pabaiga 18.30 val.

Susirinkimo pirmininkas

Gintas Umbrasas

Susirinkimo sekretorė

Emilija Galeckaitė